

Nr 62

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av motioner angående miljö-
vården m. m.

Till jordbruksutskottet har hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner:

dels 1971:32 av herr Wirtén m. fl. (fp), vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till komplettering av miljöskyddslagen av innebörden

1. att tillståndsplikt införs beträffande vägar och flygplatser,
2. att minimireglerna för utsläpp av avloppsvatten från vattenklosett eller tätbebyggelse omfattar krav på minst biologisk rening samt
3. att en tidsplan fastställs för övergång till biologisk rening vid redan befintliga reningsverk,

dels 1971:210 av herr Bohman m. fl. (m), vari, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhänga

c) att en utredning tillsätts med uppgift att i samarbete med trafikbulerutredningen utarbeta riktlinjer för en enhetlig bullerlagstiftning,

e) om ett permanent förbud mot användning av DDT,

f) att en arbetsgrupp tillsätts med uppgift att utarbeta riktlinjer för prövning av mutagenitet och cancerogena effekter av tillsatser till livsmedel och växande gröda,

g) om utvidgad vetenskaplig försöksverksamhet med organiska gödningsmedel,

dels 1971:272 av herr Sjönell (c), vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en förutsättningslös utredning och prövning av frågan om införande av ett system med miljövårdsavgifter i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen 1971:272 från statens naturvårdsverk. Se bilaga till detta betänkande.

Utskottet

I motion 1971:32 framförs yrkande om införande av tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen beträffande anläggning av vägar och flygplatser. Vidare föreslås sådan skärpning av minimireglerna i samma lag för utsläpp av avloppsvatten från vattenklosett eller tätbebyggelse att de omfattar krav på minst biologisk rening samt begärs fastställande av en tidsplan för övergång till biologisk rening vid befintliga reningsverk.

Frågorna om tillståndsplikt beträffande vägar och flygplatser och om reningsgraden på avloppsvatten från tätbebyggelse har behandlats av riksdagen såväl år 1969, då miljöskyddslagen infördes, som år 1970 (3LU

1969:37 och 1970:18), och frågan om rening av avloppsvatten från vattenklosett m. m. har prövats av riksdagen år 1970 (3LU 1970:18).

I sitt utlåtande till 1970 års riksdag hänvisade tredje lagutskottet i frågan om tillståndsplikt beträffande vägar och flygplatser bl. a. till att 1969 års riksdag uttalat att den prövning av fasta trafikanläggningar som företas i särskild ordning visserligen i första hand utgör en planering från exploateringssynpunkt, varjämte den i huvudsak är begränsad till förhållandena inom de fastigheter som avstår mark men att även miljövärdsynpunkter beaktas. Riksdagen hade vidare framhållit att de miljövärdande myndigheternas synpunkter får särskild tyngd genom regler i miljöskyddslagen som möjliggör att åläggande kan ges om skäliga skyddsanordningar eller inskränkningar i verksamheten. Särskilt sistnämnda möjlighet ansågs vara ett effektivt medel för att hävda miljövärdens och omgivningens intresse. Förbättringar ansågs i många fall också kunna nås med stöd av speciallagstiftning, exempelvis lokala trafikföreskrifter om hastighetsbegränsning eller förbud mot vissa fordonstyper inom särskilt bullerkänsliga områden. Något praktiskt behov av att med stöd av miljöskyddslagen helt förbjuda användningen av viss väg eller viss flygplats kunde med hänsyn till de andra möjligheter som står till buds inte anses föreligga. Vidare framhölls att miljöskyddslagens konstruktion inte hindrar att koncessionsplikt införs också för fasta trafikanläggningar om så skulle visa sig erforderligt. Anledning att föreskriva sådan tillståndsplikt ansåg riksdagen dock inte finnas.

Tredje lagutskottet fann inte skäl förorda någon ändring i 1969 års riksdags ställningstagande i förevarande fråga. I enlighet med utskottets förslag avslag 1970 års riksdag motionsyrkandet.

Såvitt jordbruksutskottet kunnat finna har efter den senaste riksdagsbehandlingen av den nu berörda frågan inte förekommit några omständigheter som bör föranleda ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida. Utskottet avstyrker således motionsyrkandet i förevarande del.

Vad gäller de båda övriga motionsyrkandena rörande reningsgraden i avloppsvatten återopade tredje lagutskottet i sitt utlåtande 1970:18 likaså behandlingen av hithörande frågor i samband med att 1969 års riksdag antog miljöskyddslagen. Utskottet hade i sistnämnda sammanhang anfört bl. a. att det i fråga om tätorter praktiskt taget aldrig kunde komma i fråga att stanna vid slamavskiljning som reningsmetod. Normalt måste kraven här sättas betydligt högre, vilket betydde att man skulle kräva en efter förhållandena lämplig form av högggradig rening. Man hade därvid också att beakta de olägenheter som vållas av närsalter i avloppsvatten. Med hänsyn till att lagen skulle komma att gälla även ren glesbygd syntes det emellertid inte rimligt att under alla omständigheter kräva högggradig rening. De föreslagna tillåtlighetsreglerna möjliggjorde att kraven på reningsgrad alltefter omständigheterna i varje särskilt fall kunde skärpas så att ett tillfredsställande resultat skulle komma att nås. Lagförslaget, inbegripet införandet av koncessionsplikt för vissa kommunala avloppsföretag, innebar totalt sett en betydande skärpning av attityden gentemot de kommunala avloppsutsläppen. Enligt utskottets

mening motsvarade förslagen vad som kunde krävas från lagstiftarens sida för att komma till rätta med de vattenföroreningar, som härrörde från sådana utsläpp. Framställning om ytterligare skärpning av bestämmelserna ansågs därför inte vara erforderlig. Tredje lagutskottet fann inte heller i här berörda frågor anledning föreslå något ändrat ställningstagande från riksdagens sida.

Jordbruksutskottet vill i detta sammanhang erinra om att i den till innevarande höstrikstag avlämnade propositionen 1971:140 angående konjunkturstimulerande åtgärder bl. a. framlagts förslag om höjning under tiden 1/11 1971–30/6 1972 av de bidrag som från ett särskilt anslag utgår till ny-, till- eller ombyggnad av avloppsreningsverk. Bidragen avvägs med hänsyn till reningsgraden och har hittills utgått med 30–50 procent av kostnaden. Förslaget innebar att bidragsnivån under vissa villkor höjs till att motsvara 55–75 procent av kostnaden. Riksdagen har ännu inte behandlat propositionen.

Med hänsyn till det anförda och då, såvitt utskottet kunnat finna, i övrigt intet inträffat som bör föranleda ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida, finner utskottet inte skäl föreslå någon riksdagens åtgärd i anledning av här förevarande yrkanden i motion 1971:32.

I de delar av motion 1971:210 som utskottet här har upptagit till behandling framställs yrkanden dels om utredning rörande en enhetlig bullerlagstiftning, dels om permanent förbud mot användning av DDT, dels om prövning av frågan om mutagenitet och cancerogena effekter av tillsatser till livsmedel och växande gröda, dels om utvidgad vetenskaplig försöksverksamhet med organiska gödningsmedel.

Vad först gäller frågan om en enhetlig bullerlagstiftning vill utskottet erinra om att 1970 års riksdag behandlade en motion om uppdrag till trafikbullerutredningen att utarbeta riksnormer för buller. I utlåtande över motionen hänvisade allmänna beredningsutskottet (ABU 1970:77) till att bullerfrågorna behandlades i skilda sammanhang och avstyrkte motionen, vilken avslogs av riksdagen. I en vid utlåtandet fogad reservation yrkades att trafikbullerutredningen skulle ges det av motionärerna begärda uppdraget.

Enligt jordbruksutskottets mening utgör bullerstörningarna ett mycket allvarligt miljöproblem. Det kan i sammanhanget nämnas exempelvis att bullerfrågorna observerats i den svenska nationalrapporten till FN rörande den mänskliga miljön. I rapporten framhålls önskvärdheten av att internationella bestämmelser dras upp för tillåtligt buller från maskiner, arbetsredskap och transportfordon, även överljudsflyg. Som allmänna beredningsutskottet redovisat i sitt förenämnda utlåtande förekommer en viss behandling av bullerfrågorna ur skilda aspekter genom bl. a. planverket, naturvårdsverket, socialstyrelsen, byggnadsstyrelsen, vägverket och trafikbullerutredningen. Jordbruksutskottet vill emellertid hålla före att det för en sådan väl samordnad, effektiv bullerbekämpning som framstår såsom nödvändig skulle vara av stort värde med en samlad prövning av hela bullerproblematiken och av frågan om vilka åtgärder i form av lagstiftning, fastställande av normer etc. som kan vara påkallade. En

möjlighet att åstadkomma en sådan prövning synes vara att trafikbullen-utredningen får i uppdrag att behandla även sådana ännu ej reglerade bullerfrågor som inte hänför sig till trafikbullen.

Vad utskottet anfört i denna fråga bör ges Kungl. Maj:t till känna.

Beträffande yrkandet i motion 1971:210 om permanent förbud mot användning av DDT får utskottet anföra att DDT är förbjudet för hushållsändamål. För annan användning av DDT gäller under en försöksperiod av två år ett förbud som trädde i kraft den 1 januari 1970. Det kan vidare nämnas att för innevarande budgetår 1,3 milj. kronor anslagits till forskning om DDT. Resultaten av denna forskning blir självfallet av betydelse för ett framtida ställningstagande till spörsmålet om fortsatt förbud. Regleringen av användningen av DDT ankommer på statens giftnämnd som alltså har att pröva frågan om en förlängning av förbudet att gälla efter innevarande års utgång. Utskottet förutsätter att förbudet förlängs i avvaktan på resultatet av denna prövning.

Med hänsyn till det anförda finner utskottet inte skäl föreslå någon riksdagens åtgärd i anledning av det här berörda spörsmålet i motion 1971:210.

Vad gäller yrkandet i motion 1971:210 om utarbetande av riktlinjer för prövning av mutagenitet och cancerogena effekter av tillsatser till livsmedel och växande gröda får utskottet erinra om att riksdagen nyligen behandlat hithörande frågor i anledning av väckta motioner angående vissa växtbekämpningsmedel samt om ökad forskning angående den genetiska verkan av kemikalier, m. m. Motionerna har beretts av socialutskottet (SoU 1971:28 och 1971:29) som under hänvisning till bl. a. den snart ikraftträdande nya livsmedelslagstiftningen och miljökontrollutredningens väntade förslag avstyrkt motionerna.

Jordbruksutskottet finner med hänsyn till angivna omständigheter inte anledning att gå in på en närmare prövning av det här föreliggande yrkandet i motion 1971:210 utan anser sig böra föreslå att motionen i förevarande del lämnas utan åtgärd av riksdagen.

Beträffande yrkandet i motion 1971:210 om utvidgad vetenskaplig försöksverksamhet med organiska gödningsmedel får utskottet erinra om att närliggande frågor nyligen behandlats av utskottet i ett utlåtande till innevarande höstriktsdag (JoU 1971:54) i anledning av väckta motioner. Utskottet underströk bl. a. vikten av att möjligheterna till användning av biologiska hjälpmedel i stället för gängse kemiska bekämpningsmedel blir närmare klarlagda. I sammanhanget nämndes att statens råd för skogs- och jordbruksforskning lämnat bidrag till studier i anslutning till gödselbehandling. Utskottet framhöll angelägenheten av att erforderliga medel ställs till förfogande för den fortsatta forskningen på de områden som berördes i utlåtandet och föreslog att riksdagen skulle ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört härom. Riksdagen har beslutat i enlighet med utskottets förslag.

Utskottet som förutsätter att även de utländska forsknings- och försöksresultaten uppmärksamts följs från svensk sida finner inte skäl förorda någon riksdagens åtgärd i anledning av här förevarande yrkande i

motion 1971:210.

I motion 1971:272 hemställs om prövning av införande av ett system med miljövårdsavgifter.

Frågan om avgifter som ett medel att begränsa eller hindra miljöfarlig verksamhet har uppmärksammats i olika sammanhang. Här kan erinras om exempelvis att statens naturvårdsverk i sitt nyligen avgivna förslag till en nedtrappningsplan för svavelhalten i eldningsolja tagit upp ett avgiftssystem för oljan som ett tänkbart komplement till lagstiftningsåtgärder.

Chefen för jordbruksdepartementet har emellertid nyligen bemyndigats tillkalla en utredning rörande kostnaderna för miljövården. Av direktiven för utredningen framgår att den bl. a. skall — mot bakgrund av de mål som gäller för miljöpolitiken — analysera effekterna av ett avgiftssystem och undersöka de problem som är förenade med ett sådant system. Utskottet finner med hänsyn till det anförda inte påkallat med någon riksdagens åtgärd i anledning av motion 1971:272.

Utskottet hemställer således

att riksdagen

1. lämnar motionen 1971:32 utan åtgärd,
2. i anledning av motionen 1971:210 i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna vad utskottet anført beträffande utredning av vissa bullerfrågor samt lämnar motionen i övriga, här ifrågasvarande delar, utan åtgärd,
3. lämnar motionen 1971:272 utan åtgärd.

Stockholm den 11 november 1971

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberg (s), Persson i Skänninge (s), Hedin (m)*, Hedström (s), Jonasson (c)*, Magnusson i Grebbestad (s), Wirtén (fp)*, Augustsson (s)*, fru Lindberg (s), herrar Larsson i Borrby (c)*, Takman (vpk), Berndtsson i Bokenäs (fp), fru Sundberg (m)* och fru Theorin (s)*,

dock att vid behandlingen av motionen 1971:272 herr Kristiansson i Harplinge (c)*, deltagit i stället för herr Hansson i Skegrie (c) samt motionerna 1971:32 och 1971:210 herr Wikner (s)* deltagit i stället för herr Mossberg (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

beträffande frågor om tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen för vägar och flygplatser samt om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och vattenklosett av herrar Hansson i Skegrie (c), Hedin (m), Jonasson (c), Wirtén (fp), Larsson i Borrby (c), Berndtsson i Bokenäs (fp) och fru Sundberg (m) som anser

dels att det avsnitt av betänkandet som börjar på s. 1 med "I motion" och slutar på s. 3 med "motion 1971:32" bort ha följande lydelse:

"I motion — — (lika med utskottet) — — befintliga reningsverk. I anledning härav får utskottet anföra följande.

Den som utövar eller ämnar utöva miljöfarlig verksamhet är skyldig att vara verksam för att förebygga störningar genom att vidta skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått. Enligt huvudregeln i 5 § miljöskyddslagen (ML) skall han sålunda vidta de skyddsåtgärder, tåla den begränsning av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa olägenhet. I 6 § första stycket ML stadgas att om miljöfarlig verksamhet kan befaras föranleda olägenhet av väsentlig betydelse även om försiktighetsmått enligt 5 § iakttas, verksamheten får utövas endast om särskilda skäl föreligger. Innebär den befarade olägenheten att vissa allmänna intressen skadas avsevärt får enligt 6 § andra stycket första punkten verksamheten inte utövas. Kungl. Maj:t kan dock lämna tillstånd om verksamheten är av synnerlig betydelse för näringslivet eller för orten eller eljest från allmän synpunkt. Enligt 6 § tredje stycket skall förbudsreglerna i paragrafen inte hindra att sådan flygplats, väg eller järnväg, vars anläggande prövas i särskild ordning, användes för avsett ändamål. Vägar och flygplatser ingår inte heller bland de anläggningar som enligt 2 § miljöskyddskungörelsen (MK) inte får utföras utan tillstånd eller dispens. Skälet till undantagsbestämmelsen i 6 § ML och till det förhållandet att vägar och flygplatser inte är underkastade tillståndsplikt är att dessa anläggningar underkastas särskild prövning, varvid även anläggningens inverkan på omgivningen beaktas.

Till stöd för yrkandet i motionen 1971:32 om tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen för vägar och flygplatser anför synpunkter av innebörd att den prövning av dessa anläggningar, som sker enligt väg- och luftfartslagstiftningen, främst tar hänsyn till exploateringssynpunkter och inte tillräckligt beaktar miljöskyddets krav. Motionärerna pekar på att anläggandet av vägar och flygplatser ofta medför kraftiga ingrepp i landskapet och att användandet av dem i regel vållar betydande bullerstörningar. Möjligheten att i efterhand ingripa säges i regel av kostnadsskäl vara mycket liten.

Som framgår av det sagda prövas trafikanläggningar i särskild ordning. Den granskning som härvid sker innebär emellertid i första hand en planering från exploateringssynpunkt och den är vidare i huvudsak begränsad till förhållandena inom de fastigheter som avstår mark för anläggningen. Det är tydligt att denna prövning inte ger samma garantier för att miljöskyddets krav blir tillgodosedda som tillståndsprövning enligt miljöskyddslagen. Ett bifall till motionsyrkandet innebär emellertid inte någon ändring i förhållande till miljöskyddslagen i fråga om skyldigheten att underkasta flygplatser och vägar sådan prövning. Enligt 10 § ML ankommer det nämligen på Kungl. Maj:t att bestämma i vilken utsträckning förprövningsskyldighet skall införas. Sådana bestämmelser har med stöd av nämnda lagrum upptagits i 2 § MK. Som framgår av den föregående redogörelsen finns inte fasta trafikanläggningar med bland de anlägg-

ningar för vilka krävs tillstånd eller dispens. Utskottet anser för sin del att denna ståndpunkt inte kan godtas. Anläggandet av vägar och flygplatser medför ofta betydande ingrepp i landskapet och användningen av dem vållar i regel omfattande bullerstörningar. Prövningen bör därför sättas in på ett så tidigt stadium som möjligt. Möjligheten att ingripa i efterhand torde ofta komma att visa sig illusorisk bl. a. därför att ifrågavarande anläggningar regelmässigt drar så betydande kostnader att inskränkningar i utnyttjandet av dem framstår som ekonomiskt oförsvarliga. Desto angelägnare är emellertid att en förprövning sker. Utskottet förordar på grund av det sagda att tillståndsplikt införes beträffande flygplatser och vägar som kan medföra miljöstörningar av väsentlig betydelse. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma förprövningsskyldighetens omfattning.

I 7 § ML stadgas bl. a. att avloppsvatten som kommer från vattenklosett eller härrör från tätbebyggelse och som ej undergått längre gående rening än slamavskiljning inte får utsläppas i vattendrag, sjö eller annat vattenområde om det ej är uppenbart att det kan ske utan olägenhet. I miljöskyddskungörelsen (5 och 10 §§) föreskrives att avloppsvatten av viss mängd inte får utsläppas utan att tillstånd eller dispens erhållits eller anmälan gjorts hos länsstyrelsen. Koncessionsplikt eller anmälningsskyldighet omfattar i princip också utsläpp, som påbörjats före miljöskyddslagens ikraftträdande. Vissa undantag förkommer dock, bl. a. om tillstånd av vattendomstol till utsläppet föreligger.

Till stöd för yrkandet, att minst biologisk rening bör krävas för utsläpp av avloppsvatten från vattenklosett eller tätbebyggelse samt att tidsplan bör fastställas för övergång till biologisk rening vid redan befintliga reningsverk, anför i motionen 1971:32 bl. a. att det konstaterats att vattenföroreningar genom avloppsutsläpp leder till allvarliga rubbningar i vattensystemens naturliga balans, Minimiregeln i 7 § ML rörande avloppsvatten som kommer från vattenklosett eller härrör från tätbebyggelse uttrycker en alltför låg ambitionsgrad, framhåller motionärerna.

Som motionärerna anför har utredningar och undersökningar om vattenföroreningar klart visat att avloppsutsläppen leder till utbredda rubbningar i den naturliga balansen i vattensystemen. På många håll är vattnen så allvarligt förorenade, att ett återställande av acceptabla förhållanden — om ett sådant över huvud taget är möjligt — kommer att ta lång tid. På andra håll närmar sig föroreningsgraden kritiska värden. Om denna utveckling får fortsätta kan situationen lätt bli ohållbar för vattenförsörjning, fiske, badliv etc. Enligt utskottets mening är verkliga krafttag nu erforderliga för att man skall komma till rätta med vattenföroreningarna.

I lagens förarbeten har beträffande avloppsvatten som kommer från vattenklosett eller härrör från tätbebyggelse framhållits att det i fråga om tätorter praktiskt taget aldrig kan komma i fråga att stanna vid slamavskiljning som reningsmetod. Normalt måste kraven här sättas betydligt högre, vilket betyder att man kräver en efter förhållandena lämplig form av höggradig rening. Därvid skall man enligt förarbetena också beakta de olägenheter som vållats av närsalter i avloppsvattnet. Enligt förarbetena

är förutsättningarna för att i glesbygd godta slamavskiljning gynnsammare. Utskottet kan ansluta sig till dessa uttalanden. Detta ställningstagande leder emellertid till att utformningen av minimiregeln i 7 § ML beträffande avloppsvatten som härrör från tätbebyggelse inte bör godtas. Enligt nämnda lagrum får avloppsvatten av ifrågavarande slag inte utsläppas i vattendrag, sjö eller annat vattenområde om det ej är uppenbart att det kan ske utan olägenhet, om avloppsvattnet ej undergått längre gående rening än slamavskiljning. Stadgandet uttrycker även enligt utskottets mening en alltför låg ambitionsgrad. Strävan måste vara att allt avloppsvatten av detta slag skall undergå minst biologisk (höggradig) rening. Endast i speciella undantagsfall kan kravet på rening sättas lägre. Detta gäller exempelvis enstaka fastigheter eller grupper av fastigheter, som ej är anslutna till kommunala reningsverk. Det principiella kravet på minst höggradig rening bör framgå direkt av lagtexten. I fråga om redan befintliga reningsverk, som saknar anordningar för höggradig rening, torde man övergångsvis nödgas acceptera en lägre reningsgrad. Beträffande dessa bör emellertid fastställas en tidsplan för övergång till höggradig rening. Förslag till bestämmelser i ämnet bör föreläggas riksdagen så snart ske kan."

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

- "1.a. med bifall till motionen 1971:32, såvitt nu är i fråga, hos Kungl. Maj:t anhåller att tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen införs i fråga om vägar och flygplatser,
- b. i anledning av motionen 1971:32, såvitt nu är i fråga, hos Kungl. Maj:t anhåller att riksdagen föreläggs förslag till bestämmelser om minst biologisk rening av avloppsvatten som härrör från tätbebyggelse i enlighet med vad utskottet i det föregående anfört,"

Yttrande över motionen 1971:272

Statens naturvårdsverk (21.4.1971)

Naturvårdsverket anför.

Statens naturvårdsverk har i sitt nyligen avgivna utlåtande över 1970 års långtidsutrednings betänkande (SOU 1970:71 och 1971:12) redogjort för sin inställning till miljövårdsavgifter som ett medel att begränsa eller hindra miljöfarlig verksamhet.

Enligt verkets uppfattning är frågan om att helt ersätta nuvarande regleringssystem med ett avgiftssystem en alltför omfattande och oprecis utredningsuppgift. Däremot är det möjligt att avgifter eller en kombination av avgifter och regleringar på vissa områden kan vara lika lämplig eller lämpligare än enbart regleringar. Om införande av avgiftssystem på ett sådant område övervägs, bör en utredning avse detta konkreta fall.

Som framhållits i tidigare nämnda remissutlåtande undersöks f. n. inom verket möjligheten att avgiftsbelägga svavelhalten i eldningsolja som ett komplement till reglering av maximal tillåten svavelhalt. I sammanhanget kan även erinras om jordbruksdepartementets pågående utredning om en form av skrotningsavgift på bilar.

På en del håll utomlands har man under senare år i valet mellan reglerings- och avgiftssystem på vissa områden valt avgifter. Enligt naturvårdsverkets mening bör erfarenheter därifrån avvaktas innan en mera omfattande användning av miljövårdsavgifter tas upp till utredning.

I detta sammanhang vill verket även peka på det forskningsprojekt, som med anslag ur riksbankens jubileumsfond bedrivs vid handelshögskolan i Stockholm. En första del av detta projekt syftar främst till att söka uppskatta de samhällsekonomiska kostnaderna för en förbättring av miljön. Sådana uppskattningar utgör också en bas för beräkning av miljövårdsavgifter. En andra del har till huvudsakligt syfte en analys av olika miljöpolitiska medels verkningar på den hastighet med vilken "miljövänlig" teknik utvecklas och sprids.

I debatten -- liksom i föreliggande motion -- framhålls avgiftssystemets överlägsenhet över regleringssystemet när det gäller att skapa incitament till utveckling av "miljövänlig" teknik. Till detta vill verket som sin mening anföra att en sådan utveckling främst betingas dels av att industriens och samhällets expansion förutsätter en nedskärning av de enskilda utsläppen för att en total ökning skall undvikas, dels av nödvändigheten att över huvud taget stoppa utsläpp av miljögifter. Konkurrensen mellan företagen inom den miljötekniska industrin, som har bättre och billigare process- och reningsteknik som främsta försäljningsargument, underlättar utvecklingen. Detsamma gäller föreskrifterna i 5 § miljöskyddslagen, som enligt förarbetena innebär att bästa möjliga teknik skall användas. Tidsbegränsade regleringar bör ge ytterligare incitament till effektivare miljövårdsåtgärder.

